

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 16.07.2019

Deniz YAVUZ YILMAZ

Zonguldak Milletvekili

Zonguldak'a bağlı Kilimli İlçesi Alacaagzı mevkiinde Gemi Söküm Tesisi yapılması planlanmaktadır. Gemi söküm tesisinde yapılan iş sahile çekilerek karaya oturtulan kullanım ömrü tamamlanmış, paslı ve zehirli kimyasallar taşıyan gemilerin kaynak makineleri kullanılarak parçalanmasıdır.

Bu iş esnasında ortaya çıkan kimyasalların sebebi daha önce gemiler inşa edilirken kullanılan tehlikeli ve toksin etkili pek çok kimyasal maddedir. Bu kimyasallar hem gemi söküm tesisinde çalışan işçilerin sağlığı hem de çevre sağlığı açısından büyük bir sorun oluşturmaktadır.

Gemi sökümü, sökülen gemilerden elde edilen metaller tekrar işlenerek ekonomiye kazandırıldığı için önemli bir ekonomik faaliyet olarak görülen ve savunulan bir iş olsa da aslında hedeflenen tehlikeli ve toksik etkili pek çok kimyasal çöpün başka ülkelere ihracıdır.

Ayrıca sökümü gerçekleştirilen bu gemiler ton başına 150-200 dolar gibi paralar ödenerek satın alınmaktadır. ABD'de yasal olarak gemi söküm işinin yasaklandığı bilinmektedir.

2010 yılı rakamlarına göre dünyadaki gemi söküm işinin yüzde 70'i Hindistan, Bangladeş ve Çin'de yapılmaktadır. Bu ülkelerden sonra da aynı iş kolunun sıralamasında; Pakistan (%20-22) ve Türkiye (%4-5) gelmektedir. Ülkemizde her yıl İzmir - Aliaga'da yaklaşık olarak 200 civarında gemi sökülmetedir.

Avrupa Birliği ülkeleri, ABD, Kanada, Japonya gibi ülkeler çevre kirliliğine yol açan bu işi 1980'li yıllarda yasaklamıştır. Bu tarihlerden sonra Akdeniz bölgesinde Türkiye'den başka hiç bir ülkede böyle büyük çaplı gemi sökümü işi yapılmamaktadır.

16196

Yasaklama kararlarının en önemli nedenleri yapılan işin çevre açısından çok ciddi bir kirlilik kaynağı olması ve gemi söküm tesisinde çalışan işçilerin hastalığa yakalanma oranlarının çok yüksek olmasıdır. Bu nedenle gemi söküm işi; çevre koruma önlemlerinin yetersiz, işçi sağlığını koruyucu ve iş güvenliğini sağlayıcı önlem ve uygulamaların es geçildiği veya yok sayıldığı ülkelerde yapılmaktadır. Dünyada, sökümü yapılan her bir gemi için en az bir işçinin iş kazası sonucu hayatını kaybettiği belirtilmektedir.

Zonguldak'ta Gemi Söküm Tesisi yapılması planlanan Kilimli İlçesi'nde hali hazırda 7 adet aktif termik santral ünitesi bulunmakta, bu santrallerin yarattığı hava, deniz ve doğa kirliliği insana ve canlı yaşamına, ekosisteme zarar vermektedir. Bu kadar kirlilik olan bir bölgeye Gemi Söküm Tesisi kurulmasının planlanması, Kilimli ve Zonguldak halkını bölgeden uzaklaştırmak, bölgeyi bir toplama kampına, dünyanın çöplüğüne dönüştürmek anlamına gelmektedir.

Tüm bunlar ile ilişkili olarak aşağıdaki sorularımın tek tek cevaplandırılmasını talep ediyorum.

1. Zonguldak – Kilimli İlçesi'nde önümüzdeki yıllarda inşa edilmesi planlanan ancak inşaatı henüz başlamamış sanayi ve enerji projelerinin bilgilerinin tarafıma iletilmesini talep ediyorum.
2. Gemi Söküm Tesislerinin Bakanlığınız tarafından tespit edilen ve raporlanan sağlık ve çevre riskleri nelerdir? Ayrıntılı olarak tespitlerin ve raporların tarafıma teslimini talep ediyorum
3. Kilimli'de kurulması planlanan Gemi Söküm Tesisi için Zonguldak İl'inde yetkili kurum hangisidir? İlgili kurum bilgilendirme toplantıları yapacak mıdır?
4. İzmir Aliğa Gemi Söküm Tesisi'nin ekonomik bilançolarının yıllara göre ayrı ayrı belirtildiği bir raporun tarafıma teslimini talep ediyorum.
5. İzmir Aliğa Gemi Söküm Tesisi'nde gerçekleşen iş kazası, yaralanma raporlarını, sayılarını yıllara göre ayrı ayrı gösteren bir tablonun tarafıma iletilmesini talep ediyorum.
6. Kilimli Gemi Söküm Tesisi'nin planlamasını, varsa geçerli olduğu iddia edilen veya geçerliliğini yitirmiş ÇED raporlarını, lisanslı firmaların hangileri olduğunu, iş sözleşmelerini ve Bakanlığın fizibilite raporlarının tarafıma teslimini talep ediyorum.
7. Kilimli'de Gemi Söküm Tesisi'nin yapılması veya yapılmaması konusunda kamuoyunun ve STK'ların görüşleri alınacak mıdır? Alınacaksa yapılacak toplantıların ve görüşmelerin planlamasının tarafıma teslimini talep ediyorum. Bu konuda bir plebisit (Kilimli'de bir referandum) yapılması planlanmakta mıdır?